

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Conferentiæ Theologico Morales

Compendiosè propositæ ac breviter resolutæ Ad Usum Directorum
Conferentiarum Hebdomadalium ... DD. Parochorum, Curatorum,
Confessariorúmque omnium

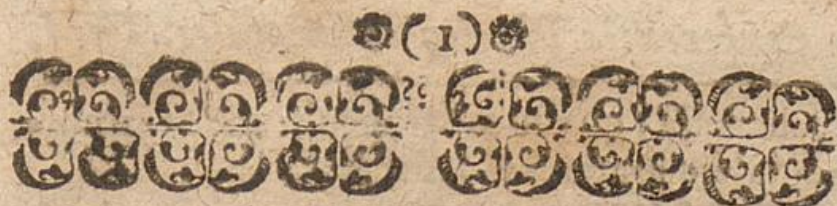
Ex Materia Septem Sacramentorum Atque Justitiæ De Restitutione
Excerptæ

Sargar, Elisaeus

Augustæ Vindelicorum, 1720

Titulus. I. De Sacramentis in genere.

urn:nbn:de:hbz:466:1-41194

CONFERENTIAE

Theologico Morales.

TITULUS I.

De Sacramentis in genere.

CONFERENTIA I.

Vulgatis est definitio Sacramenti proprie dicti, quam tradit P. Canisius; *Est signum visibile invisibile, gratiae ad hominem sanctificandum divinitus institutum.* Circa quam proinde quaeritur primo, an recte dicatur, *signum visibile*, quia non omnia visu sed aliqua etiam auditu aut tactu percipiuntur. 1.

RESOLUTIO: hic *signum visibile* accipitur per synecdochen pro sensu praecipuo, pro eo comprehendit etiam reliquos sensus, ut idem sit *visibile* quod *sensibile* aliquo sensu externo. Ex quo patet ad rationem dubitandi.

CONFERENTIA II.

Quaeritur secundo, cum per particulas, *invisibilis gratiae*, utique intelligatur gratia sanctificans, seu qualitas illa supernaturalis, qua homo formaliter fit sanctus ac gratus Deo haerensque aeternae beatitudinis, quomodo in definitione Sacramenti comprehenditur SS. 2.
▲
Eu

2 *Conferentia Theologico Morales. Tit. I.*

Eucharistia, quæ in tabernaculo existens nullam talem gratiam videtur significare.

RESOLUTIO : In Sacramento Eucharistiæ significatur *gratia subsistens*, sive ipse Christus realiter & invisibiliter præsens speciebus Eucharisticis, in Ordine ad sanctificandum hominem digne percipientem tale Sacramentum. Neque enim est de essentia Sacramentorum, semper actu causare gratiam, sed quod [quantum est de se] semper sit causativam gratiæ, si debitæ conditiones ac dispositiones adsint.

CONFERENTIA. III.

3. **Q**uæritur tertio : Quomodo ergo Sacramentum dicitur signum practicum, & ex opere operato causare gratiam, si eam non infallibiliter ipso sui usu efficiat ?

RESOLUTIO : Sacramenta N. L. nihilominus dici esse *signa practica gratiæ*, quia, quantum est de se, semper ipso suo usu eam conferunt, dummodo ex parte subiecti ijs utens non inveniatur obex, aut indispositio aliqua non compatiens secum gratiam, quæ est signo practico omnino per accidens. Et dicuntur causare gratiam *ex opere operato*, dum eam non causant vi dispositionis subiecti recipientis, sed vi Sacramentorum debite receptorum.

CONFERENTIA. IV.

4. **Q**uæritur quarto : An inter Sacramenta N. L.

N. L. reputari. possint ac debeant Iohanne-
 dum Discipulorum, qua dispositi etiam intus
 mundabantur per gratiam, item insufflatio
 Christi in Apostolos, per quam Spiritum S. il-
 lis dedit, item verba Christi ad Magdalenam
 & paralyticum, Remittuntur tibi peccata tua,
 item linguæ in Pentecoste super Apostolos ap-
 parentes, ac significantes dona gratiarum illis
 collata?

RESOLUTIO: Licet hæc omnia ex vo-
 luntate & beneplacito divino significabant e-
 tiam practice gratiam, non tamen ex institu-
 tione stabili ac duratura, sed ex mera extraor-
 dinaria usurpatione divina: & ideo additum est
 in definitione Sacramenti *Canisij ly institutum.*

CONFIDENTIA. V.

Circa septenarium numerum Sacramento-
 rum N. L. omnino conveniunt omnes Ca-
 tholici contra heterodoxos, ex quibus Luthe-
 rus sibi ipsi non constat, dum modò unum tan-
 tum modò duo, modò tria, aliquando etiam
 septem admittit: quid ergo?

5.

RESOLUTIO: Probabile admodum est,
 apud Lutheranos & Calvinistas nullum plane
 dari Sacramentum. Ita P. Joan. Kwiatkiewicz
 S. J. Theol. in suo fascio detecto, Decept.
 6. Et probatur evidentior: nam in primis qua-
 ad Confirmationem, extremam unctionem
 ac Matrimonium, ipsimet concedunt, de Ba-
 ptismo ait Luther in lib. de Captivitate Babyl.

4. Conferentia Theolico-Morales. Tit. I.

omnium esse illam formam, Ego te baptizo in nomine Patris & Filii & Spiritus S. cum sufficiat baptizare in nomine Domini: cum ergo hæc forma revera non sufficiat, utpote contraria illi, quam Christus expressit Matth. 28. Baptizantes eos in nomine Patris & Filij & Spiritus sancti, Baptismus Lutheri Sacramentum esse non potest. Deinde in Sacramento Pœnitentiæ mutant essentialiter materiam & formam; dum non requirunt Confessionem peccatorum dolorosam, & sufficere docent formam, annuntio tibi dimitti peccata; cum tamen Christus dederit potestatem remittendi peccata: idque non pueris aut fœminis, sed solis Sacerdotibus; nec Pœnitentia eorum est Sacramentum. Ulterius quia Lutherani & Calvinistæ veros Sacerdotes non habent, non habentes Episcopos à quibus ordinentur: quomodo ergo possunt valide consecrare panem, ac conficere Sacramentum Eucharistiæ? aut absolvere Pœnitentem, ergo iterum carent Sacramentis Eucharistiæ & Pœnitentiæ, denique universaliter docent, verba in Sacramentis non debere esse consecratoria, cum intentione conficiendi Sacramentum, sed sufficere concionatoria: igitur nullum omnino Sacramentum conficiunt.

At cur ergo Ecclesia Catholica non rebaptizat Acatolicos conversos ad fidem orthodoxam? R. quia supponit eos fuisse baptizatos forma à Christo præscripta, ac cum debita in-

rentione: quod si enim illi constaret, aliquem fuisse baptizatum in forma Lutheri, in nomine Domini, utique eum denuo baptizaret.

CONFIDENTIA. VI. 6.

Communis est quaestio Theologorum in hac materia, an Sacramenta semel valide suscepta, at sine fructu propter obicem, causent gratiam sublato obice, vel alijs verbis, an Sacramenta informia ratione obicis, fiant formata quando obex tollitur, aut demique, an Sacramenta mortificata per obicem, reviviscant eo ablato.

Responder Patricius noster Theol. sacram. p. 1. n. 33. sibi verissimum videri, praeter Baptismum, nullum aliud Sacramentum gaudere privilegio reviviscantiae, ut scilicet recedente obice, restauretur gratia sanctificans. Nihilominus cum communis aliorum sit. 7.

RESOLUTIO: Saltem aliqua, si non omnia, fide sed valide & infructuose suscepta, causant gratiam sanctificantem tunc quando fictio tollitur. Probatum ex communi praxi Ecclesiae, quae haereticos semel rite baptizatos recipit ad Ecclesiam per manuum impositionem: atqui Haereticus (puta adultus) fide accepit baptismum, & absque gratia baptismali salvari non potest, ergo supponit talem accipere gratiam baptismalem sublata fictione sive haeresi. Ratio autem, quare baptismum id conceditur est, quia est initerabilis: quod si

6 Conferentia Theologico-Morales Tit. 2.

enim semel vel de susceptus, tamen sicte nul-
lum amplius haberet efficaciam respectu gratiæ
etiam cum fictio tollitur] talis homo volens
nolens careret necessario medio salutis, cum
baptizari amplius non posset, nec consequen-
ter gratiam baptismalem consequi.

9. Dixi autem primo, *Aliqua*: quia enim ideo
conceditur Baptismo hæc efficacia, quia est
initerabilis, etiam Confirmationi & Ordini
neganda non est. Similiter Extrema Unctio
licet simpliciter initerabilis non sit, in eadem
tamen infirmitate sæpius adhiberi nequit: Et
Matrimonium vivente coniuge iterari non po-
test; ergo videtur idem dicendum de his e-
tiam Sacramentis.

10. Dixi secundo, *Si non omnia*: quia de Pœni-
tentia & Eucharistia major est difficultas, tum
quia quotidie iterabiles sunt, & similis effe-
ctus facile per aliam Confessionem ac Com-
munionem haberi potest, tum quia de Eu-
charistia apostolus dicit, *qui indigne manducat
iudicium sibi manducat non gratiam*, & de Pœ-
nitentia videtur eam non posse simul esse infor-
mem & validam: siquidem omnis obex ac fictio
obstans gratiæ ac fructui Sacramenti, videtur
non minus obstare valori eiusdem: ceterum
si cum peccato mortali suscipitur de quo non-
doletur, deest pars necessario requisita ad hoc
Sacramentum, utpote *confessio dolorosa* ideoque
Sacramentum non erit.

11.
At quid si quis accederet ad Sacramentum
Pœnitentiæ cum duobus peccatis mortalibus,
quorum unum invincibiliter & inculpabiliter
oblivioni tradidit, atque adeo unum tantum
confiteretur cum attritione habita super illud?
tunc enim peccatum aliud esset fictio duntaxat
materialis, & peccatum confessum cum dolo-
re sufficiens materia absolutionis, ideoque ab-
solutio sacramentalis: & quia inuper unum
peccatum absque alio delati nequit, utique
neutrum deleretur, adeoque tunc esset Confes-
sio invalida & informis, & si dolor ille spesia-
lis de peccato noto se non extendat ad oblitum
saltem implicite, confessionem fore invalidam
quod si vero se ad illud extendat, utpote gene-
ralis, fore validam & formatam, & sic non da-
bitur Sacramentum Pœnitentiæ validum & in-
forme.

CONFERENTIA VII.

SCOT. 4 Di. 1. q. 6. n. 13. docet, una gratia
existente in anima Sacramenta diversa habere 12.
effectus diversos ab eadem gratia provenientes:
quomodo ergo cum veritate fiat communis a-
liorum Doctorum, singula Sacramenta conferre
gratiam diversam? & Doctorem subtilem loqui
de gratia Sacramentali inadæquate, quæ est
eadem in diversis Sacramentis; non autem de
gratia Sacramentali adæquate quæ in singu-
lis inadæquate diversa est. Est enim gratia
Sanctificans solum inadæquate Sacramentalis,

8 *Conferentia Theologico Morales. Tit. I.*

quæ proinde in effectus completur per gratiam
actuales in singulis Sacramentis diversam,
atque ita idem docet Scotus, quod Communis

CONFERENTIA, VIII.

13. **Q**uia *Sacramenta Vivorum*, dicuntur ea, quæ
causant secundam gratiam seu augmentum
gratiæ, *Sacramenta mortuorum*, quæ primam
gratiam, seu remissionem peccatorum cau-
sant, quaeritur hic, an nunquam oppositum
contingat, ut scilicet illa causent primam,
& hæc posteriora secundam? R. *Sacramenta*
vivorum per se & regulariter causant secundam
gratiam, & *Sacramenta mortuorum* eodem mo-
do primam, ac per accidens ab utriusque fre-
quenter fieri oppositum. Ratio est: quia Sa-
cramenta legitime sine obice suscepta nun-
quam carent suo effectu, qui est gratia, sed
contingere potest, quod Sacramenta mortuo-
rum administrantur legitime ac valide subjecto
in gratia existenti (puta Pœnitentia pœnitenti
contrito) & similiter Sacramenta vivorum
subjecto in peccato mortali constituto inculpabiliter
(puta Sacramentum Eucharistiæ ho-
mini attrito de peccato mortali, qui putat se
esse contritum, in casu, in quo non datur occa-
sio confitendi) ergo in utroque casu Sacramentum
habet suum effectum, in primo quidem Sacra-
mentum mortuorum, Pœnitentia, augmentum
gratiæ, & in secundo Sacramentum vivorum,
Eucharistia, remissionem peccati mortalis, id-
que non per se, seu ex institutione, sed mere
per accidens.

Con-

CONFIDENTIA. IX.

Conc. Trid. Sess. 6. cap. 7. dicit, iustitiam recipi in (Sacramentis), secundum propriam cuiusque dispositionem & cooperationem. Unde quaeritur, an Sacramenta solo numero distincta adultis inaequaliter dispositis conferant inaequalem gratiam, etiam tunc, quando dispositio ex se meritoria non est? **14.**
R. Affirmative et ipsius Concilii verbis, quae non faciunt distinctionem inter dispositionem de se meritoriam & non meritoriam gratiae: igitur juxta utramque dispositionem (meritoriam & non meritoriam gratiae) majorem vel minorem, Sacramenta conferunt gratiam majorem vel minorem, idque vi Sacramenti & ex opere operato. Et Ratio est, quia Sacramenta agunt ad modum causae naturalis: Haec autem in subiecto magis disposito causat perfectiorem effectum: Igitur.

CONFIDENTIA. X.

Quia moraliter vix possibile est, ut in Sacramentum administratione materia & forma ita sint simul tempore, ut eodem instanti temporis utriusque applicatio simul inchoetur, & simul finiatur, quaeritur quae simultas requiratur & sufficiat. **15.**

R. Requiritur & sufficere simultatem moralem; ita scilicet ut secundum moralem aestimationem hominum (spectata naturam cuiusque Sacramenti) verba formae materiam afficiant

ciant, & cum ea unum morale signum constituere censeantur. Unde in Baptismo, Confirmatione, Ordinatione & Extrema Unctione requiritur talis conjunctio formæ cum materiâ, ut, quamvis una alteram modicè præcedat vel sequatur, tamen minister proferens formam, *Ego te baptizo te signo, &c.* adhuc censeatur moraliter abluere, signare, inungere &c. Contra verò, si tanta fit desjunctio ut prudenti judicio unum complexum morale non fiat, spectatâ naturâ Sacramenti invalidum erit Sacramentum. Quare si nunc abluas, signes, &c. & post quadrantem vel etiam medium quadrantem horæ proferas, *Ego te baptizo, signo, &c.* forma utique falsa erit, & Sacramentum nullum. Ratio est manifestâ: quia cum Sacramenta sint composita artificialia, non physica sed moralia tantum, oportet de eorum consistentia judicare secundam principia ac judicium prudentium, non verò momenta physica.

Dixi autem in Resp. notanter & per parenthesis *spectatâ naturâ cuiusque Sacramenti*: quia aliud longè est judicium de Sacramento *Penitentia*, quod exercetur per modum iudicii, in quo sententia solet sequi examen, absolutio confessionem: & in *Matrimonio*, quod essentialiter consistit in contractu mutui consensûs sponsi ac sponsæ, quorum alteruter aliquando diu expectari debet, maximè quando fit per Procuratorem.

CONFERENTIA.

Dictum est sup. Confer. 6. n. 8. aliqua saltem 16.
 Sacramenta fictè suscepta causare tunc gratiam quando fictio tollitur, adeoque moraliter tantum non physicè; quia Sacramenta tunc non existunt, ac per consequens non possunt habere physicam causalitatem: ideo quæri hinc potest, an Sacramenta, saltem dum existunt, causent, physicè gratiam, an verò solum moraliter?

R E S O L U T I O; Sacramenta sunt causa moralis duntaxat gratiæ Sanctificantis. Ita Doct. subtr. 4. D. I. q. 4. Ratio jam tacta est: quia Sacramenta semper causant gratiam, quando amplius non existunt; sed secundum omnes Philosophos causæ physicæ non possunt influere effectum, nisi existant: Igitur &c. Probatur Major: Sacramenta saltem secundum formam verbalem sunt ens successivum, cuius omnes partes implicat simul existere, & efficacia eorum fundatur in tota forma, ita ut nisi ultima syllaba pronuntietur, nihil efficiant de gratia consequenter tunc primò efficiunt gratiam, quando forma perfectè finita & absoluta est, pro tunc autem non existit amplius tota forma, imò nec ultima syllaba: ergo.